Image not found or type unknown

SN o kryteriach uznania zabiegów med.estetycznej za świadczenia zdrowotne

W bazie orzecznictwa Sądu Najwyższego opublikowane zostało Postanowienie SN z dnia 26 maja 2021r. w sprawie o sygnaturze I KK 23/21. Jest to postanowienie oddalające kasację od orzeczenia Naczelnego Sądu Lekarskiego. Kasacja została wniesiona przez obrońcę lekarki-dentysty ukaranej przez sąd lekarski za przekroczenie uprawnień zawodowych w postaci podjęcia się zabiegu (zakończonego zresztą drastycznym powikłaniem) powiększania piersi preparatem Aquafilling.
Linia obrony, zarówno przed sądami lekarskimi , jak i we wniosku kasacyjnym opierała się o znany argument przywoływany często przez przedstawicieli branży beauty, polegający na negowaniu medycznego charakteru zabiegów z zakresu (nomen omen) medycyny estetycznej i sprowadzający charakter relacji do schematu: usługodawca-klient. Według tego toku rozumowania (popartego jednym orzeczeniem sądowym) kryterium rozróżniającym, czy mamy do czynienia ze świadczeniem zdrowotnym udzielonym pacjentowi, czy z usługą udzieloną klientowi jest to, czy o jej wykonanie zwróciła się osoba chora czy zdrowa.

Image not found or type unknown

Również w omawianej tu sprawie obrona twierdziła, że sąd lekarski nie jest właściwy do orzekania w niej, gdyż powiększanie piersi nie jest świadczeniem zdrowotnym, a co za tym idzie nie jest polem, na którym może nastąpić przewinienie zawodowe, gdyż jest to usługa inna niż świadczenie służące zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia ani inne działanie medyczne wynikające z procesu leczenia.
Sąd Najwyższy przyznał, że istotnie, zabieg nie miał związku z ratowaniem życia i zdrowia. Niemniej skład orzekający nie zgodził się z twierdzeniem, że tylko z tego powodu można odmówić temu świadczeniu statusu świadczenia zdrowotnego. Argumentacja składu orzekającego wywiedziona z zapisów ustawy o działalności leczniczej (u.d.l.) warta jest obszerniejszego przytoczenia:
I tak, na str.11: (wszystkie wytłuszczenia od autora)
Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 10 u.d.l., świadczeniami zdrowotnymi są „działania służące zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania". Z definicji tej wynika, że pojęcie świadczeń zdrowotnych, oprócz działań służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia, obejmuje także: „inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia" lub „inne działania medyczne wynikające z przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania". ***W rezultacie pojęciem świadczenia zdrowotnego są objęte także działania medyczne, które nie są „ukierunkowane" na zachowanie, ratowanie, przywracanie lub poprawę zdrowia*** *(por. w tym względzie rozważania S. Wolframa, Pacjent jako beneficjent zabiegów estetycznych – glosa do wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 30.05.2016 r. (VII SA/WA 385/16, Palestra 2021, nr 3, s. 126-127). W rozpatrywanej sprawie rzeczą niekwestionowaną było, że sam zabieg wykonany przez obwinioną nie służył zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia pokrzywdzonej.* ***Kluczową kwestią było więc dokonanie oceny, czy na gruncie obowiązujących przepisów uprawnione było uznanie przez Naczelny Sąd Lekarski tego zabiegu za „inne działanie medyczne" (zabieg medyczny), wynikające z przepisów odrębnych regulujących zasady jego wykonywania.*** *Naczelny Sąd Lekarski aprobując w tym zakresie ustalenia Sądu I instancji przyjął, że działanie*

obwinionej stanowiło wykonanie zabiegu medycznego, chirurgicznie inwazyjnego, ponieważ doprowadziło do penetracji wnętrza ciała innej niż przez otwory naturalne lub stały otwór sztuczny.
I dalej na str.12 :
Przyjęta w zaskarżonym orzeczeniu klasyfikacja zabiegu przeprowadzonego przez obwinioną jako działanie medyczne, a zatem mieszczące się w definicji świadczenia zdrowotnego, znajduje oparcie w przepisach prawa, w szczególności w postanowieniach ustawy z dnia 5 listopada 2010 r. o wyrobach medycznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 215, poz. 1416, ze zm., dalej powoływana jako „u.w.m."), która reguluje m.in. klasyfikację wyrobów medycznych oraz zasady używania i utrzymywania tych wyrobów. Z art. 90 ust. 1 u.w.m. wynika wymóg używania wyrobu medycznego zgodnie z przewidzianym zastosowaniem i przestrzegania instrukcji jego używania.
oraz konkluzja na str.14:
Podsumowując, Sąd Najwyższy uznaje, że kwalifikując zabieg przeprowadzony przez obwinioną jako działanie medyczne, które ze względu ***na jego inwazyjny charakter oraz wymogi dotyczące jego przeprowadzenia****, wchodzi w zakres ustawowej definicji „świadczenia zdrowotnego", zawartej w art. 2 ust. 1 pkt 10 u.d.l.[...] Naczelny Sąd Lekarski* ***nie dopuścił się*** *rażącego naruszenia prawa.*

Sąd Najwyższy przyznał więc rację NSL. Naczelna Izba Lekarska, głosem Naczelnej Rady Lekarskiej, a ostatnio Naczelnego Sądu Lekarskiego nieodmiennie stoi na stanowisku, że medyczny charakter zabiegów medycyny estetycznej jest oczywisty. Że są to świadczenia zdrowotne pomimo, że żaden istniejący przepis wprost tego nie formułował.
Pogląd zaprezentowany przez Sąd Najwyższy zdaje się kończyć ten spór. Sąd Najwyższy użył tu kryterium związanego zarówno z inwazyjnością zabiegów (aprobując przyjęte przez NSL kryterium penetracji preparatów poprzez „otwory ciała inne niż naturalne") , jak i kryterium opartego na charakterystyce stosowanych podczas zabiegów wyrobów medycznych , w których prawie zawsze w przypadku wyrobów używanych do medycyny estetycznej zastrzega się ich stosowanie do kadry odpowiednio wykwalifikowanych lekarzy.
Skutek tego postanowienia wykracza więc poza konkretny przypadek zabiegu powiększania piersi, bowiem ustala ono nie tylko odpowiedzialność związaną z przkroczeniem przez lekarza uprawnień do ingerowania w obszar ciała poza jego kompetencjami, ale przyjęte przez Sąd Najwyższy kryteria mają zastosowanie w znakomitej większości (jeśli nie wszystkich) zabiegów medycyny estetycznej.

Andrzej Cis?o
wiceprezes NRL

Zobacz też : Stanowisko Prezydium NRL z 15 kwietnia 2021r. w sprawie uprawnień do wykonywania procedur wchodzących w skład zabiegów z zakresu medycyny estetycznej